

„Ó, költő, tisztán élj te most...”

Száz éve született Radnóti Miklós

2009. május 5-én, 13.30 órakor nyílik meg a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában az „Ó, költő, tisztán élj te most...” *Száz éve született Radnóti Miklós* című kiállítás. Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni 2008-ban ajándékozta férje teljes kéziratos hagyatékát a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának, amelyből most, a kerek évforduló alkalmából rendez kiállítást a Könyvtár, jóllehet a hagyaték feldolgozása még nem fejeződött be. Az éppen a költő századik születésnapjától látogatható kiállítás nem mindennapi kulturális eseménynek ígérkezik.

A hagyaték részeként ugyanis, sok egyéb mellett olyan felbecsülhetetlen értékű eredeti kéziratok kerültek az MTAK állományába, mint a Bori notesz, a Szalai Sándornak Borban átadott „bori versek”: a *Hetedik ecloga*, a *Levél a hitveshez*, az *A la recherche*, a *Nyolcadik ecloga*, az *Erőltetett menet*.

A Bori notesz hasonlóan többször is napvilágot látott már, az eredetit azonban most tekintheti meg először a nagyközönség. A Szalai Sándornak átadott versek pedig még sohasem voltak kiállításon. Ebben a tárlóban lesz látható a költő 1944. május 19-én, a harmadik munkaszolgálatba bevonulása előtti napon írott híres versének, a *Töredéknek* („*Oly korban éltem én e földön...*”) az autográfja is.

Külön tárlóba kerül a kiállítás talán legmegrendítőbb része, az abdai tömegsíról előkerült tárgyak és dokumentumok jelentékeny hányada: a már említett Bori noteszon kívül egyebek között Radnóti Miklós különféle igazolványai, fényképei, Gyarmati Fanni fényképei, férjéhez a harmadik munkaszolgálatba írott levelei, szívbe markoló levél-imádsága férjéért, valamint a *Nyolcadik ecloga* külön lapon fennmaradt példánya is.

Egy másik tárlóba versek és versfordítások eddig nem látott autográfjai kerültek. Egymás mellett láthatók a *Második ecloga*, a *Harmadik ecloga* és a *Negyedik ecloga* kéziratai. Radnóti összesen nyolc eclogát írt, de mivel nem tudjuk, hogy hatodiknak melyik versét szánta, tulajdonképpen hét eclogát tartunk számon. Ebből a hétből a kiállításon ötnek látható az eredeti kézírata.

Külön tárló válogat Radnóti eddig kiadatlan és kiállítatlan leveleiből. Egyebek között megtekinthető a költőnek a feleségéhez írott két utolsó tábori levelezőlapja. A Borba indulás előtt, a Szódligeti gyűjtőtáborból írott levelek közül hármát láthat a közönség, ezek közül a

legmegindítóbb talán az 1944. május 23-án vagy 24-én Gyarmati Fanninak írott levél: „Tudod, hogy az életem értelme vagy és amíg lehet, igyekszem élni miattad.”

Egy tárlóban a Radnóti Miklóssal kapcsolatos tárgyak kaptak helyet: versesköteteinek előjegyzési ívei, Radnóti és barátai szókirakós játéka. Kuriózumnak számít, s valószínűleg még a gyermekek érdeklődésére is számot tarthat Apollinaire híres versének, a Radnóti által fordított *A megsebzett galamb és a szökőkút*nak a nyomódúca. Ide került a költő lakásán, a könyvszekrényére függesztett tábla is, amelyen Radnóti szellemesen megindokolja, hogy miért nem ad kölcsön könyvet.

A naplók és noteszek legmeglepőbbike talán a „rovófás”: a költő ebben vezette, hogy ismerőseinek „mennyi van a rovásán”. Egy tárlót a költő versesköteteinek első kiadású példányai töltenek meg.

A két asztaltárló üvege alá eredeti fényképek kerülnek Radnóti családtagjairól, barátairól, Gyarmati Fanniról és a költőről. A személyi iratokat és igazolványokat bemutató asztalon egyebek között Radnóti saját kezűleg rajzolt családfája, születési anyakönyvi kivonata, érettségi igazolványa, névváltoztatást engedélyező okmánya, szolgálati jegye, és második munkaszolgálati idejéből, 1943-ból fennmaradt kimaradási engedélye kapott helyet.

A kiállítást Babus Antal, a Kézirattár és Régi Könyvek osztályának munkatársa, Radnóti Miklós kéziratos hagyatékának feldolgozója rendezte. A kivitelezés és a látványterv a FoKa art munkája.

A vendégeket köszönti: Náray-Szabó Gábor akadémikus, az MTAK főigazgatója

A kiállítást megnyitja: Dr. Ferencz Győző költő, irodalomtörténész

Verset mond: Réti Árpád színművész

A kiállítás megtekinthető: az MTA Könyvtára Vasarely-termében (1051 Budapest, Arany János u. 1.), 2009. május 29-ig, hétfőtől péntekig 10.00-tól 18.00 óráig.